

Informace z kontrolní akce č. 10/05

Majetek státu, se kterým je příslušné hospodařit Ministerstvo spravedlnosti

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2010 pod číslem 10/05. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Karel Sehoř.

Cílem kontroly bylo prověřit u Ministerstva spravedlnosti hospodaření s nemovitým majetkem, včetně souvisejících peněžních prostředků a finančních transakcí.

Kontrola byla prováděna v době od března do srpna 2010.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2008 a 2009, v případě věcných souvislostí i období předchozí a následující.

Kontrolovanou osobou bylo Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „MSP“).

I. Úvod

MSP je dle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (kompetenční zákon), ústředním orgánem státní správy pro soudy, státní zastupitelství, vězeňství, probaci a mediaci. MSP dále vystavuje právní posudky k úvěrovým a garančním dohodám, v nichž je smluvní stranou Česká republika, a zastupuje Českou republiku při vyřizování stížností na porušení *Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod* a jejich protokolů a *Mezinárodního paktu o občanských a politických právech*.

Podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (dále jen „zákon o majetku ČR“), je organizační složkou státu a ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, (dále jen „zákon o účetnictví“) je účetní jednotkou.

Poznámka: Všechny právní předpisy jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Kontrolovaný objem majetku a finančních prostředků

Za rok 2008 byl kontrolován nemovitý majetek v účetní hodnotě 2 788 631 220 Kč a související finanční prostředky¹ ve výši 6 788 640 Kč. Za rok 2009 byl kontrolován nemovitý majetek v účetní hodnotě 2 896 603 400 Kč a související finanční prostředky ve výši 77 829 980 Kč. MSP mělo k 1. prosinci 2008 fyzicky 336 zaměstnanců, k 1. prosinci 2009 mělo 328 zaměstnanců.

¹ „Související finanční prostředky“ – prostředky vynakládané na nabývání majetku, příjmy z pronájmů, výdaje na opravy a udržování majetku a na jeho technické zhodnocení.

Tabulka č. 1 – Vybrané ukazatele z účetních závěrek

(v tis. Kč)

Řádek	Obsah	Rok	
		2008	2009
1	Stav majetku – stavby (účet 021) k datu 31. 12.	2 714 402,32	2 779 517,15
2	Stav majetku – pozemky (účet 031) k datu 31. 12.	72 306,05	115 595,18
3	Výdaje na opravy a udržování budov (RP 5171)*	6 982,81	6 557,08
4	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí (RP 2132)*	295,07	350,13

Zdroj: účetní závěrky za roky 2008 a 2009.**Pozn.:** *...RP – rozpočtová položka (druhé třídění dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě).

Stav nepotřebného majetku k datu 31. prosince 2008 činil 0 Kč, k datu 31. prosince 2009 byl 423 015 Kč.

Tabulka č. 2 – Vybrané poměrové ukazatele týkající se nemovitého majetku MSp

Řádek	Obsah	Rok	
		2008	2009
1	Účetní hodnota staveb na 1 zaměstnance (v Kč)	8 078 578	8 474 138
2	Účetní hodnota pozemků na 1 zaměstnance (v Kč)	215 197	352 424
3	Poměr výdajů na opravy a údržbu budov k účetní hodnotě staveb (v %)	0,26	0,24

Zdroj: výpočet vyplývající z tabulky č. 1 a údajů o počtu zaměstnanců.

2. Účtování o nabytém nemovitým majetku v nesprávném účetním období

Kontrolou NKÚ byly zjištěny tyto nedostatky:

- MSp v kontrolovaném období nevedlo v účetnictví a v majetkové evidenci pozemek o výměře 569 m² v účetní hodnotě 66 379 Kč (v účetnictví je veden od 3. března 2010), se kterým bylo příslušné hospodařit od 14. prosince 2005.
- MSp nevedlo do 26. června 2008 v účetnictví ani v majetkové evidenci budovu v účetní hodnotě 4 378 256 Kč, se kterou bylo příslušné hospodařit od 31. května 2006.

MSp nepostupovalo v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 a § 29 odst. 1 zákona o účetnictví, neboť o nabytí výše uvedeného majetku neúčtovalo v účetním období, s nímž uvedená skutečnost časově souvisela:

- Při inventarizaci majetku k 31. prosinci 2008 a 31. prosinci 2009 nezjistilo MSp skutečný stav majetku, nevykázalo jej v rozvaze v položce *Pozemky* a podhodnotilo stav majetku vykazovaného v této položce rozvahy o 66 379 Kč.
- Při inventarizaci majetku k 31. prosinci 2006 a 31. prosinci 2007 nezjistilo MSp skutečný stav majetku, nevykázalo jej v rozvaze v položce *Stavby* a podhodnotilo stav majetku vykázaného v této položce rozvahy o 4 378 256 Kč.

3. Vykazování nabytého majetku v účetní závěrce ve výkazu rozvaha

Zápisem o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu ze dne 2. listopadu 2009 získalo MSp právo hospodařit s nemovitým majetkem v katastrálním území Hostivice v účetní hodnotě celkem 47 229 900,52 Kč. Spolu s pořízenými pozemky a budovami nabylo rovněž součástí a příslušenství budov. MSp zavedlo do majetkové evidence položku *Součástí a příslušenství budov* jako celek v účetní hodnotě 10 038 417,83 Kč. Pro tuto položku

založilo inventární kartu k účtu 021 – *Stavby*. V souvislosti s touto inventární kartou nebyly provedeny zápisy v účetních knihách. MSp však poté chybně opět zavedlo do majetkové evidence stejnou částku, a to jako položku *Majetek movitý v Hostivici*. Tuto položku zaúčtovalo dne 30. prosince 2009 na syntetický účet 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí*, přestože se jedná o nemovitý majetek, který měl být zaúčtován na účet 021 – *Stavby*.

Ke dni 1. března 2010 provedlo MSp nápravu zmíněného zjištění a zaúčtovalo výše uvedené součásti a příslušenství budov na syntetický účet 021 – *Stavby*.

MSp nepostupovalo v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 písm. b) zákona o účetnictví tím, že v účetní závěrce sestavené ke dni 31. prosince 2009 nedodrželo obsahové vymezení rozvahové položky *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* dle ustanovení § 8 odst. 3 vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, (dále jen „vyhláška č. 505/2002 Sb.“) a nadhodnotilo tuto položku o částku 10 038 417,83 Kč, jež měla být dle ustanovení § 8 odst. 2 vyhlášky č. 505/2002 Sb. vykázána na položce rozvahy *Stavby*, která tak byla o tuto částku podhodnocena.

4. Inventarizace nemovitého majetku

Kontrolou NKÚ byl prověřen soulad provedení inventarizace nemovitého majetku MSp se zákonem o účetnictví. Při kontrole bylo zjištěno, že **MSp nepostupovalo v souladu s ustanovením § 30 odst. 2 písm. a) zákona o účetnictví, neboť inventurní soupis staveb a pozemků vyhotovený MSp v písemné formě k datu 31. prosince 2009 a seznam přírůstků a úbytků majetku za období od data fyzické inventury do 31. prosince 2009 neobsahují skutečnosti, podle kterých by bylo možné zjištěný majetek jednoznačně určit.**

Zůstatky účtů 031 – *Pozemky* a 021 – *Stavby* v účetnictví MSp nejsou na základě skutečností uvedených v kapitole 2. průkazné dle ustanovení § 8 zákona o účetnictví, neboť MSp v účetních obdobích 2008 a 2009 neprovedlo inventarizaci v souladu se zákonem o účetnictví.

5. Hospodaření s nemovitým majetkem

5.1 Opravy a udržování

Ke kontrole NKÚ byly vybrány výdaje na opravy a udržování nemovitého majetku s položkami přesahujícími částku 50 000 Kč. Kontrolou byly prověřeny výdaje na opravy a udržování nemovitého majetku v roce 2008 v účetní hodnotě 5 111 397,41 Kč, v roce 2009 pak v účetní hodnotě 5 255 924,58 Kč.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že MSp zaúčtovalo v roce 2009 zřízení datových rozvodů v účetní hodnotě 62 946,30 Kč a instalaci pro zdroj nepřerušitelného napětí (dále jen „UPS“) v účetní hodnotě 10 993,22 Kč (obojí v tomtéž objektu) jako výdaje na opravy a udržování nemovitosti, i když se podle povahy a hodnoty provedených prací jednalo o technické zhodnocení majetku.

MSp nepostupovalo v souladu s ustanovením § 2 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, (dále jen

„zákon č. 218/2000 Sb.“) a vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, a přílohami k této vyhlášce, neboť ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol k 31. prosinci 2009 zatřídilo výdaje na zřízení datových rozvodů a na instalaci pro UPS na rozpočtovou položku 5171 – *Opravy a udržování*, čímž ji nadhodnotilo o částku 73 993,52 Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtovou položku 6121 – *Budovy, haly a stavby*.

Výdaje na technické zhodnocení budov v celkové výši 73 993,52 Kč měly být k 31. prosinci 2009 vykázány v položce rozvahy *Stavby*, která tak byla o tuto částku podhodnocena. MSp tedy nepostupovalo v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 písm. b) zákona o účetnictví a § 8 odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že nedodrželo obsahové vymezení této položky rozvahy.

MSp nepostupovalo v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že v účetním období 2009 nezvýšilo ocenění budovy MSp o hodnotu technických zhodnocení provedených na tomto majetku ve výši 73 993,52 Kč.

5.2 Technické zhodnocení

Ke kontrole NKÚ byly z akcí registrovaných v ISPROFIN² uskutečněných v kontrolovaném období vybrány akce uvedené v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Kontrolované akce registrované v ISPROFIN

Řádek	Číslo	Název	Cena v [Kč] (včetně DPH)
1	1360120023	MSp – studie využitelnosti – předprojektové práce – areál Hostivice	1 184 645,00
2	1360120018	MSp – JA Míčánky – regály, knihovna a sklad	384 489,00
3	1360120007	MSp – úprava vzduchotechniky, přiček a podhledů Na Míčánkách	997 691,00

Zdroj: doklady předložené MSp k realizovaným akcím ISPROFIN.

Pozn.: JA Míčánky – Justiční areál v Praze Na Míčánkách.

Kontrolou byl prověřován zejména soulad postupu MSp při realizaci výše uvedených akcí se zákonem č. 218/2000 Sb. a vyhláškou č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Kontrolou výše uvedených akcí registrovaných v ISPROFIN nebyly zjištěny nedostatky.

6. Užívání nemovitého majetku MSp jinými subjekty

Tabulka č. 4 – Poměrové ukazatele týkající se některých pronájmů a užívání majetku MSp

Řádek	Typ prostoru	Příjem z pronajímání a užívání (dle smluv)	Poznámka
1	Byt	56,4 m ² za 4 450 Kč/měsíc, tj. 947 Kč/m² za rok	Praha 2 (ulice Legerova) v roce 2009
2	Nebytový prostor (stravovací služby)	111,0 m ² za 18 000 Kč/rok, tj. 162 Kč/m² za rok	Praha 2 (ulice Vyšehradská) v roce 2009
3	Nebytový prostor (poštovní služby)	22,0 m ² za 17 819 Kč/rok, tj. 810 Kč/m² za rok	Praha 10 (ulice 28. pluku) v roce 2009

Zdroj: smlouvy MSp o pronájmu nemovitého majetku.

² Informační systém programového financování (ISPROFIN) je manažerský systém pro řízení a kontrolu čerpání položek státního rozpočtu. Podporuje a realizuje podmínky vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

6.1 Pronájem nemovitého majetku MSp

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že MSp uzavřelo dne 23. ledna 2008 smlouvu, jejímž předmětem je úprava práv a povinností smluvních stran v souvislosti s úplatným umístěním peněžního automatu. Příjmy MSp z této smlouvy činí 2 000 Kč za měsíc. Smlouva je uzavřena na dobu neurčitou.

MSp nepostupovalo v souladu s ustanovením § 27 odst. 2 zákona o majetku ČR tím, že uzavřelo výše uvedenou smlouvu na dobu neurčitou, a nikoliv na dobu určitou v trvání nejdéle 8 let, jak je vymezeno v ustanovení § 27 odst. 2 zákona o majetku ČR.

6.2 Další smluvní vztahy, jejichž předmětem je užívání nemovitého majetku MSp

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že za účelem plnění smlouvy o poskytování stravovacích služeb v Justičním areálu Na Míčáncích (dále jen „Smlouva“) přenechalo MSp dodavateli k bezúplatnému užívání na dobu neurčitou nebytové prostory o rozloze 1 706 m².

MSp nepostupovalo v souladu s ustanovením § 27 odst. 2 a 3 zákona o majetku ČR tím, že přenechalo nemovitý majetek vymezený ve Smlouvě k užívání bezúplatně a na dobu neurčitou.

MSp bezúplatným přenecháním nemovitého majetku k užívání právnické osobě rovněž nepostupovalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona o majetku ČR, neboť neodůvodněně snížilo výnos z tohoto nemovitého majetku.

7. Nabývání nemovitého majetku

7.1 Úplatné nabývání nemovitého majetku

V kontrolovaném období MSp úplatně nabylo kupní smlouvou nemovitý majetek v místě Justičního areálu Na Míčáncích s celkovou kupní cenou 71 039 290 Kč. Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky.

Tabulka č. 5 – Poměrové ukazatele týkající se nákupu majetku MSp

Řádek	Typ nakupovaného majetku	Výdaj na koupi majetku	Poznámka
1	Pozemek	1 659 m ² za 32,4 mil. Kč, tj. 19 530 Kč/m²	Praha 10 – Vršovice, v roce 2009

Zdroj: kupní smlouva ze dne 9. června 2009.

7.2 Nabývání nemovitého majetku zápisem mezi organizačními složkami státu

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno chybné vykázání „součástí a příslušenství budov“ v rozvaze MSp. Toto kontrolní zjištění je popsáno v kapitole 3.

Zápisem ze dne 23. června 2008 nabylo MSp bezúplatně nebytový prostor o celkové ploše 418,29 m² do dočasného užívání pro účely dislokovaného pracoviště. Kontrolou tohoto nabytého majetku nebyly zjištěny nedostatky.

8. Nakládání s nepotřebným nemovitým majetkem MSp

V kontrolovaném období přijalo MSp dvě rozhodnutí o nepotřebnosti majetku podle ustanovení § 14 odst. 7 zákona o majetku ČR. V obou případech jde o dnes již nepoužívané rekreační zařízení v účetní hodnotě celkem 423 015 Kč. Do ukončení kontrolní akce NKÚ nedošlo k převodu těchto nemovitostí, protože se MSp ani po opakovaných nabídkových řízeních nepodařilo nalézt zájemce. Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky.

III. Shrnutí

Kontrolou hospodaření MSp s nemovitým majetkem státu byla zjištěna některá porušení zákona o majetku ČR a zákona o účetnictví.

Zůstatky účtů 031 – Pozemky a 021 – Stavby v účetnictví MSp nejsou v kontrolovaných účetních obdobích průkazné, neboť MSp při inventarizaci nemovitého majetku k 31. prosinci 2008 a 31. prosinci 2009 nezjistilo v celém rozsahu skutečný stav majetku a nevykázalo jej v rozvaze.

MSp nepostupovalo v souladu se zákonem o účetnictví a vyhláškou č. 505/2002 Sb., neboť účtovalo o výdajích na stavební práce charakteru technického zhodnocení v celkové účetní hodnotě 73 993,52 Kč jako o výdajích na opravy a udržování nemovitého majetku.

MSp v rozporu se zákonem o majetku ČR uzavřelo smlouvu o pronájmu nemovitého majetku na dobu neurčitou, čímž překročilo stanovenou horní hranici doby, na kterou lze podle zákona o majetku ČR nemovitý majetek státu pronajmout.

MSp nepostupovalo v souladu se zákonem o majetku ČR, neboť přenechalo soukromé obchodní společnosti k užívání nemovitý majetek bezúplatně a na dobu neurčitou, čímž neodůvodněně snížilo výnos z tohoto nemovitého majetku.